

SISEMINISTEERIUM

Aleksandr Hallik
god666@supernatural.com

Teie: 19.12.2025 nr 7-5.9/25-02367-2

Meie: 19.01.2026 nr 2-2/1110-2

Vastus pöördumisele

Lugupeetud härra Hallik,

Riigikogu juhatus võttis 2025. aasta 25. septembril menetlusse kollektiivse pöördumise „Välismaalaste seaduse muudatus: Eesti kodanike abikaasadele ja pereliikmetele leebemad tingimused elamisloa saamiseks ja pikendamiseks“ ning edastas selle menetlemiseks põhiseaduskomisjonile. Põhiseaduskomisjon arutas nimetatud pöördumist 2025. aasta 9. detsembri istungil ning otsustas lähtuvalt Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse § 152¹³ punktist 4 edastada kollektiivse pöördumise Vabariigi Valitsusele seisukoha kujundamiseks ja pöördumisele vastamiseks. 19.12.2025 kirjaga nr 7-5.9/25-02367-2 edastas Riigikantselei pöördumise seisukoha kujundamiseks ja vastamiseks Siseministeeriumile.

Kollektiivse pöördumisega tehakse ettepanek muuta välismaalaste seadust (edaspidi *VMS*) ja näha Eesti kodanike abikaasadele ja pereliikmetele ette leebemad nõuded, täpsemalt tehakse ettepanek VMS-st välja jätta legaalse sissetuleku regulaarsuse nõue ning võimaldada arvestada legaalse sissetulekuna ka kogunenud sääste. Pöördumise esitajad on toonud välja, et praegune halduspraktika käsitleb Eesti kodanike välismaalasest abikaasasid kui tavalisi välismaalasi, nõudes neilt sissetuleku vastavust kehtestatud määrale, mis omakorda on viinud elamislubade andmisest keeldumiseni, perede lahutamiseni ning Eesti kodanikest alaealiste laste vanemate Eestist lahkumise ettekirjutusteni, rikkudes laste õigusi ja põhiseaduse §-de 12, 26 ja 27 põhimõtteid.

Siseministeerium, olles tutvunud kollektiivse pöördumisega, tänab kollektiivse pöördumise esitajaid elamisloa taotluste menetluspraktikas tekkinud olukorrale tähelepanu juhtimise eest. Selgitame, et VMS-is sätestatud legaalse sissetuleku nõue on üks elamisloa andmise tingimustest, mille eesmärgiks ühelt poolt on tagada välismaalase toimetulek Eestis ja teiselt poolt see, et riiki elama asuv välismaalane ei muutuks koormavaks Eesti sotsiaalsüsteemile. Lisame, et Politsei- ja Piirivalveametil (edaspidi *PPA*) tuleb VMS-i rakendamisel pidada silmas, et kuigi legaalse sissetuleku nõudel on legitiimne eesmärk, tuleb seda nõuet rakendades arvestada isikute põhiõigusi.

Selgitame ka seda, et välismaalasele võib anda tähtajalise elamisloa, kui elamisloa andmise tingimused on täidetud ega esine asjaolusid, mis tooksid kaasa elamisloa andmisest keeldumise. Seega tuleb PPA-l elamisloa taotluse menetlemisel kontrollida elamisloa andmise üldiste ja eritingimuste täitmist ning keeldumise aluste olemasolu. Seega on tähtajalise elamisloa andmine, pikendamine või sellest keeldumine igakordne PPA kaalutusotsus. Põhiseadus tagab perekonnapõhiõiguse ning Eesti kodaniku abikaasale elamisloa andmisest

keeldumiseks peavad esinema väga kaalukad põhjendused. PPA peab iga taotleja olukorda üksikjuhtumi põhiselt hindama ning kohaldama VMS-i sätteid arvestades seaduse eesmärki ja nii, et see ei viiks põhiseaduse ja EL õigusega vastuolus oleva tulemuseni. Kinnitame, et vastavatest menetluspõhimõtetest on teavitatud ka PPA-d.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Igor Taro
siseminister

Teadmiseks:
Riigikantselei
Riigikogu põhiseaduskomisjon
Politsei- ja Piirivalveamet